

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i skrivelse af 25. november 2004 anmodet om min besvarelse af følgende spørgsmål 62 (FLF alm.del):

Spørgsmål 62:

”Hvordan forventes midtvejsreformen af EU's landbrugspolitik at påvirke det danske landbrugs indtjening i 2005, 2006 og 2007, og hvor stor en del af påvirkningen skyldes henholdsvis ændringer i den direkte støtte, i formens påvirkning af priserne på landbrugsprodukter og i allokeringsmæssige gevinster i produktionen?”

Svar:

Med midtvejsreformen af EU's landbrugspolitik vil indtjeningen i dansk landbrug hovedsageligt blive påvirket af reduktionen af minimumspriserne for smør og skummetmælkspulver samt kompensationen her for, reduktionen af den direkte støtte som følge af modulation samt produktionsmæssige konsekvenser som følge, at langt hovedparten af den direkte støtte til landmændene fra 2005 ydes uafhængigt af produktionen.

Fødevarøkonomisk Institut har primo december 2004 offentliggjort en rapport om landbrugets økonomi, hvori fremgår en oversigt over landbrugets økonomi i 2004 samt en prognose for 2005. Instituttet eller andre har så vidt ministeriet ved ingen prognose for 2006 eller 2007.

Af rapporten fremgår, at landbrugets driftsresultat før renter og aflønning af egen arbejdsindsats i 2003 udgjorde 7,6 mia. kr., mens denne indkomst (benævnt nettoestindkomst) i indeværende år forventes at falde med 0,2 mia. kr. og derefter stige med 1,4 mia. året efter. Nettoestindkomsten forventes således af FØI at ville udgøre 8,8 mia. kr. i 2005, jvf. nedenstående tabel 1.1 fra rapporten.

Det skal bemærkes, at den direkte støtte til landbruget delvist indgår under linien ”generelle subsidier”. Generelle subsidier kan ikke direkte sammenlignes med den direkte støtte, der omfattes af reduktion fra produktionsåret 2005. Generelle subsidier, som angivet i nedenstående tabel, omfatter også en række andre støtteordninger end direkte støtte, herunder støtte til miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger, økologi mv., der er en kompensation for en mindre økonomisk anvendelse af jorden. Generelle subsidier inkluderer til gengæld ikke fuldt ud den direkte støtte til markfrø, tørret foder og kartoffelstivelse.

Tabel 1.1. Landbrugets nettoestindkomst¹⁾, mia. kr.

	1998	1999	2000	2001	2002	2003 ²⁾	2004 ³⁾	2005 ³⁾
1. Animalske produkter	32,3	31,1	35,3	39,5	35,4	33,0	34,0	34,4
Mælk	11,3	10,9	11,4	11,3	11,4	11,3	10,6	9,8
Kvæg-, okse- og kalvekød	2,9	2,8	2,7	2,2	2,2	2,1	2,2	2,1
Svin og svinekød	14,4	13,5	17,0	21,1	17,4	15,1	16,9	18,2
Andre produkter	3,7	4,1	4,2	4,9	4,4	4,5	4,3	4,3
2. Vegetabiliske produkter	16,2	15,5	14,7	15,8	13,9	15,3	14,7	14,1
3. Produkter i alt (1+2)	48,5	46,6	50,0	55,3	49,3	48,3	48,7	48,5
4. Tjenester og sekundære aktiviteter	1,2	1,3	1,3	1,4	1,5	1,5	1,6	1,6
5. Besætnings- og lagerforskydninger	-0,1	-0,1	1,0	-0,2	-0,1	-0,5	-0,3	-0,2
6. Produktion i alt inkl. forskydninger (3+4+5)	49,6	47,8	52,3	56,5	50,7	49,3	50,0	49,9
7. Rå- og hjælpestoffer m.v.	34,6	33,3	34,3	36,1	36,7	36,1	37,5	36,8
Foderstoffer	19,9	18,5	19,0	19,5	20,2	19,4	20,1	19,1
Udsæd, gødning og andre hjælpestoffer m.v.	11,7	11,7	12,1	13,1	13,2	13,4	14,2	14,4
Reparation og vedligeholdelse	3,0	3,1	3,2	3,5	3,3	3,3	3,2	3,3
8. Bruttofaktorindkomst før generelle subsidier og afgifter (6-7)	15,0	14,5	18,0	20,4	14,0	13,2	12,5	13,1
9. Generelle subsidier	5,5	5,4	5,8	6,3	6,5	6,4	7,2	8,0
10. Skatter og afgifter	0,8	0,7	0,8	1,1	1,2	1,3	1,2	1,0
11. Bruttofaktorindkomst (8+9-10)	19,7	19,2	22,8	25,6	19,3	18,3	18,5	20,1
12. Afskrivning	6,6	6,7	6,8	7,0	7,1	7,2	7,5	7,6
13. Lønnet arbejdskraft ⁴⁾	2,9	2,8	2,9	3,2	3,3	3,5	3,6	3,7
14. Nettoestindkomst (11-12-13)	10,2	9,7	13,1	15,4	8,9	7,6	7,4	8,8

1) Omfatter det egentlige landbrug samt pelsdyravl, jagt og biavl, men ikke gartneri.

2) Foreløbige tal.

3) Egne skøn.

4) Ifølge Fødevareøkonomisk Institutets regnskabsstatistik.

Kilde: Baseret på Danmarks Statistik og Fødevareøkonomisk Institutets regnskabsstatistik, Serie A.

Inden for de forskellige driftsgrene af landbruget forventer FØI et fald i produktionsværdien af mælk på 6 pct. i år og 8 pct. i 2005. Dette fald kan ikke mindst tilskrives de politisk fastsatte reduktioner af minimumspriserne for henholdsvis smør og skummetmælkspulver, som over perioden 2004 til 2007 reduceres med hhv. 25 og 15 pct.

Det skal endvidere bemærkes, at der med reformen af mælkesektoren sker en gradvis introduktion af direkte støtte over 3 år fra 2004 til 2006 som delvis kompensation til mælkeproducenterne som følge af faldene i minimumspriserne. Dette er et led i den generelle reform af landbrugspolitikken, hvor man siden begyndelsen af 1990'erne har omlagt støtten fra prisstøtte i form af intervention og eksportrestitutioner (korn, oksekød mv.).

På oksekødsområdet forventer FØI i indeværende år en stigning på 3 pct. af produktionsværdien og et tilsvarende fald næste år. Den stigende produktionsværdi i 2004 skyldes en forventning om et større antal slagtinger. I 2005 forventer FØI derimod et fald i de solgte oksekøds mængder på 8 pct., som til dels ophæves af en forventet højere afregningspris. Oksekødsproduktionen forventes således allerede i 2004 at blive påvirket af midtvejsreformen, idet trefjerdedele af oksekødsstøtten fra næste år afkobles fra produktionen, hvorved prisfølsomhed øges.

På det vegetabiliske område forventer FØI, at værdien af produktionen i indeværende år og næste år vil falde med henholdsvis 4 og 3 pct., hvilket hovedsageligt begrundes i forventningen om prisfald, idet mængderne forventes at være tilnærmelsesvis uændrede.

Det kan oplyses, at den væsentligste årsag til, at FØI forventer en stigende indkomst i landbruget næste år, er at salgsværdien af svinekød forventes at stige med 1,8 mia. kr. eller 12 pct. i indeværende år og yderligere 8 pct. i 2005.

Med hensyn til de allokeringsmæssige gevinster af midtvejsreformen, så angives disse ikke eksplicit i FØI's rapport. Der vil være en række modsatrettede effekter ved reformen, herunder særligt afkoblingen, hvor der vil ske en yderligere markedsorientering af den fælles landbrugspolitik.

Det anføres i en tilsvarende rapport om landbrugets økonomi 2003, at ”i takt med at dansk landbrug tilpasser sig de nye produktionsvilkår og dermed de økonomiske incitamenter, der vil opstå i kølvandet på reformen, vil de umiddelbare negative konsekvenser for den produktionsbetingede indtjening reduceres i takt med, at en mere effektiv landbrugsproduktion på længere sigt realiseres”.

I rapporten fra 2003 opgøres den samfundsøkonomiske gevinst ved reformen endvidere til ca. 400 mio. kr. i Danmark. Denne gevinst opstår ved markedsorienteringen af landbrugspolitikken, herunder ikke mindst afkobling af støtten, som bevirker at den afkoblede landbrugsstøtte ikke påvirker markedets priser.

Hans Chr. Schmidt

/Lotte Linnet